

APIBENDRINTA INFORMACIJA APIE NOTARŲ PROFESINĖS VEIKLOS TRŪKUMUS IR PAŽEIDIMUS, NUSTATYTUS PER EILINIUS PATIKRINIMUS 2021 METAIS

Notaras yra valstybės įgaliotas asmuo, atliekantis Lietuvos Respublikos notariato įstatyme nustatytas funkcijas, užtikrinančias, kad civiliniuose teisiniuose santykiuose nebūtų neteisėtų sandorių ir dokumentų.

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, įgyvendindama jai pavestas funkcijas ir vadovaudamasi Notariato įstatymo ir Notarų veiklos tarnybinės priežiūros taisyklių¹ nuostatomis, atlieka notarų veiklos tarnybinę priežiūrą. Notarų veiklos tarnybinė priežiūra atliekama dviem būdais: eiliniu notaro veiklos patikrinimu ir neeiliniu notaro veiklos patikrinimu. Eiliniai notarų veiklos patikrinimai yra atliekami vadovaujantis metiniu notarų veiklos tarnybinės priežiūros planu, kurį tvirtina teisingumo ministras. Kiekvieno notaro veiklos eilinis patikrinimas yra atliekamas ne rečiau kaip kartą per šešerius metus. Eilinių patikrinimų objektas nustatytas Notariato įstatymo 7 straipsnio 2 dalyje, kurioje numatyta, kad yra tikrinama, kaip notarai laikosi notarų biurams ir notarų darbo laikui keliamų reikalavimų, organizuoja asmenų priėmimą, laikosi notarinio registro, tvirtinamųjų įrašų ir notarinių liudijimų formų pildymo taisyklių, parengia, tvarko, saugo ir naudoja savo veikloje sudarytus dokumentus, laikosi kitų Lietuvos Respublikos teisingumo ministro patvirtintais teisės aktais nustatytų notaro profesinės veiklos reikalavimų. Į notarų veiklos priežiūrą neįeina notarų atliekamų notarinių veiksmų teisėtumo priežiūra.

Teisingumo ministerija 2021 metais atliko 14 notarų veiklos eilinių patikrinimų, šie patikrinimai atlikti notarų biuruose, kurie įsteigti Vilniuje ir Kaune.

Informacija apie tikrintas sritis ir nustatytus trūkumus

1. Reikalavimų, keliamų notarų biurams ir notarų darbo laikui, laikymasis

Eilinių notarų veiklos patikrinimų metu nustatyta, kad visų notarų biurų patalpos atitinka teisės aktuose nustatytus reikalavimus².

2. Notarinio registro, tvirtinamųjų įrašų ir notarinių liudijimų formų pildymo taisyklių laikymasis³

Notarai notarinį registrą pildo elektroniniu būdu naudojantis informacine sistema „E. notaras“. Patikrinti 2021 m. elektroniniu būdu pildomo notarinio registro įrašai atitiko nustatytus reikalavimus. Tvirtinamųjų įrašų ir notarinių liudijimų formos notarinuose dokumentuose atitiko nustatytus reikalavimus.

¹ Patvirtintos Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2004 m. lapkričio 15 d. įsakymu Nr. 1R-282 „Dėl Notarų veiklos tarnybinės priežiūros taisyklių patvirtinimo“.

² Patvirtinti Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2004 m. gegužės 17 d. įsakymu Nr. 1R-119 „Dėl Reikalavimų, keliamų biurams ir notarų darbo laikui, patvirtinimo“.

³ Patvirtintos Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2004 m. kovo 15 d. įsakymu Nr. 1R-64 „Dėl Notarinio registro, tvirtinamųjų įrašų ir notarinių liudijimų formų patvirtinimo“.

3. Notaro profesinės veiklos metu sudarytų dokumentų tvarkymas, saugojimo ir perdavimo taisyklių veiklos dokumentų valdymas

Notarų veiklos eilinių patikrinimų metu nustatyta, kad visi notariai savo veikloje vadovaujasi Notaro profesinės veiklos metu sudarytų dokumentų tvarkymo, saugojimo ir perdavimo taisyklėmis⁴.

4. Įkainių už notarinių veiksmų atlikimą, sandorių projektų parengimą, konsultacijas ir technines paslaugas sąrašo⁵ nuostatų tinkamas laikymasis

Tikrinant vieną notarą nustatyti 2 atvejai, kai per pusę nebuvo sumažintas atlyginimas už notarinį veiksma, numatytą Įkainių už notarinių veiksmų atlikimą, sandorių projektų parengimą, konsultacijas ir technines paslaugas sąrašo 29.5 papunktyje⁶.

Atsižvelgiant į tai, kad pas vieną notarą buvo nustatyti 2 atvejai, kai tinkamai nebuvo laikomasi Įkainių už notarinių veiksmų atlikimą, sandorių projektų parengimą, konsultacijas ir technines paslaugas sąrašo reikalavimų⁷, šio notaro veiklos eilinio patikrinimo akte pateiktas nurodymas užtikrinti tinkamą Įkainių už notarinių veiksmų atlikimą, sandorių projektų parengimą, konsultacijas ir technines paslaugas sąrašo nuostatų įkainių dydžių laikymąsi.

Siūlymai

Atsižvelgiant į tai, kad notariai savo veikloje naudoja informacinę sistema e.Notaras, taip pat tai, kad patikrinimų metu buvo nustatyti 2 atvejai, kai tinkamai nebuvo laikomasi Įkainių už notarinių veiksmų atlikimą, sandorių projektų parengimą, konsultacijas ir technines paslaugas sąrašo reikalavimų bei tai, kad šioje informacinėje sistemoje tvarkomi duomenys apie notaro paimtą atlyginimą už atliktus notarinius veiksmus, kuris nustatomas pagal minėtą įkainių sąrašą, siūlytina teisės aktuose įtvirtinti teisinį reguliavimą, numatanti galimybe atlikti notarų veiklos patikrinimus nuotoliniu būdu, taip, be kita ko, sudarant sąlygas efektyviau ir su mažesniais kaštais (nevykstant į notaro biura) vykdyti ankstesnių patikrinimų metu nustatytų pažeidimų pašalinimo kontrole.

Informacija parengė Teisingumo ministerijos Teisinių paslaugų politikos grupė

4 Patvirtintos Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2007 m. rugsėjo 17 d. įsakymu Nr. 1R-360 „Dėl Notaro profesinės veiklos dokumentų tvarkymo, saugojimo ir perdavimo taisyklių patvirtinimo“.

5 Patvirtintas Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 1996 m. rugsėjo 12 d. įsakymu Nr. 57 „Dėl Įkainių už notarinių veiksmų atlikimą, sandorių projektų parengimą, konsultacijas ir technines paslaugas sąrašo patvirtinimo“.

6 Įkainių už notarinių veiksmų atlikimą, sandorių projektų parengimą, konsultacijas ir technines paslaugas sąrašo 29.5 papunktyje numatytas notarinis veiksmas – santuokoje įgyto turto padalijimo patvirtinimas, už kurio atlikimą numatytas notaro atlyginimo dydis – pusė įkainio, nurodyto Įkainių sąrašo 12.7 ir (ar) 15.8 papunkčiuose

7 Per pusę nebuvo sumažintas atlyginimas už notarinį veiksma, kaip tai numatyta Įkainių už notarinių veiksmų atlikimą, sandorių projektų parengimą, konsultacijas ir technines paslaugas sąrašo 29.5 papunktyje.